

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

30.03.2017

м. Кропивницький

№ 4-р/к

Справа №04-СДР/01-16

***Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу***

Адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань та матеріали справи №04-СДР/01-16 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях приватного підприємства «УКРПАЛЕТСИСТЕМ» (вул. Березюка, 15, с. Ушомир, Коростенський район, Житомирська обл., 11571, код ЄДРПОУ 32285225) (надалі – Підприємство),

ВСТАНОВИЛА:

На виконання доручення Антимонопольного комітету України Кіровоградським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) проведено дослідження діяльності операторів, які діяли на регіональних товарних ринках роздрібної торгівлі скрапленим газом як моторним паливом в межах Кіровоградської області протягом вересня-жовтня 2015 року.

Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 20.01.2016 року № 4-рп/к розпочато розгляд справи №04-СДР/01-16 за ознаками вчинення Підприємством порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1 та пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом як моторним паливом в територіальних межах Онуфріївського району Кіровоградської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів.

В ході розгляду справи встановлено наступне.

(інформація визначена Підприємством як інформація з обмеженим доступом)

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Підприємство є суб'єктом господарювання.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 року № 49-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 року за № 317/6605 (надалі – Методика), проведено дослідження ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом як моторним паливом.

Товарні межі ринку.

Відповідно до Методики товарними межами ринку є товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

В Україні скраплений газ використовується як моторне паливо для автомобільного транспорту, а також для комунально-побутових потреб.

Як моторне паливо скраплений газ, відповідно до його функціонального призначення, є товаром, який може використовуватись як заміник моторних бензинів у разі переоснащення автомобіля відповідним чином.

Щодо можливості заміни скрапленого газу стисненим природним газом.

Транспортний засіб, обладнаний газобалонною установкою для роботи двигуна на скрапленому газі, технічно непридатний для використання стисненого газу, оскільки для цього використовується обладнання, яке суттєво відрізняється технічними характеристиками. Переобладнання автомобіля для роботи на стисненому газі тягне за собою значні витрати, що є бар'єром до переходу на використання стисненого природного газу замість скрапленого газу.

Таким чином, стиснений природний газ не є товаром-замінником для скрапленого газу.

Щодо можливості заміни скрапленого газу моторними бензинами та дизельним паливом.

Транспортний засіб, обладнаний газобалонною установкою для роботи двигуна на скрапленому газі, є технічно придатним для використання двох видів пального: моторного бензину та скрапленого газу.

Однак, враховуючи, що коефіцієнт корисної дії у скрапленого газу нижче, ніж у бензину, а відповідно, ціни скрапленого газу в Україні, як правило, нижчі, ніж ціни на моторні бензини, для споживача є недоцільним перехід від споживання скрапленого газу на споживання моторних бензинів.

Переобладнання дизельного автомобіля є технічно дуже складним та не використовується в Україні.

Таким чином, скраплений газ, моторні бензини та дизельне паливо не є взаємозамінними товарами.

Отже, стиснений природний газ, моторні бензини та дизельне паливо не є товарами-замінниками для скрапленого природного газу, який має власне стале коло споживачів і утворює самостійний ринок товару.

Таким чином, товарними межами ринку є роздрібна торгівля скрапленим газом як моторним паливом.

Споживачами на даному товарному ринку є власники транспортних засобів, які технічно обладнані для використання скрапленого газу в якості моторного пального та заправляються скрапленим газом як моторним паливом в територіальних межах ринку, що досліджується.

Територіальні (географічні) межі ринку.

Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи) є неможливим або недоцільним.

При визначенні територіальних меж ринку враховувались такі фактори:

- місце розташування автогазозаправочної станції/автогазозаправочного пункту (надалі – АГЗС/АГЗП);
- транспортні витрати споживачів на придбання товарів.

Для споживачів, що переважно експлуатують автотранспортні засоби в межах міста (селища), користування послугами АГЗС/АГЗП поза межами населеного пункту може бути економічно доцільним або недоцільним, оскільки пов'язано з додатковими матеріальними витратами та витратами часу.

Економічні перешкоди є найбільш поширеними та найбільш важливими з точки зору визначення територіальних меж.

Шляхом моделювання визначено мінімально можливу відстань в прямому та зворотному напрямку, при перевищенні якої витрати, пов'язані з придбанням товару за межами території певного населеного пункту (транспортні витрати та витрати на пошук товару) є істотними порівняно з ціною товару.

Відповідно визначено територію, на якій розташовані АГЗС/АГЗП операторів скрапленого газу, через які реалізується скраплений газ споживачам, в межах якої, за звичайних умов, споживачі можуть легко задовольнити свій попит на скраплений газ.

Враховуючи, що на АГЗС та АГЗП в Олександрійському та Світловодському районах Кіровоградської області, які найближче розташовані до Онуфріївського району Кіровоградської області, особи, які користуються власним автотранспортом, мали можливість протягом жовтня 2015 року придбати скраплений газ за такою ж самою ціною або вищою, тому для них було економічно не вигідно користуватися послугами АГЗС та АГЗП за межами Онуфріївського району Кіровоградської області, оскільки це пов'язано із значною відстанню (понад 10 км), долаючи яку, споживачі будуть нести додаткові матеріальні витрати та витрачати свій час.

Отже, територіальними (географічними) межами ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом як моторним паливом є Онуфріївський район Кіровоградської області.

Часові межі дослідження ринку.

Відповідно до пункту 7.1. Методики, часовими межами ринку є час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюється.

Оскільки структура вищезазначеного ринку істотно не змінилась, відповідно часовими межами досліджуваних ринків визначено 2015 рік.

Аналіз структури ринку.

За даними Онуфріївської районної державної адміністрації (лист від 11.02.2016 року № 01-12/551/1) на ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом як моторним паливом в територіальних межах Онуфріївського району Кіровоградської області протягом 2015 року діяло лише Підприємство.

Відповідно до абзацу 2 частини 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

Таким чином, на ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом як моторним паливом в територіальних межах Онуфріївського району Кіровоградської області за підсумками 2015 року Підприємство займало монопольне (домінуюче) становище з часткою понад 35 відсотків.

За результатами проведеного аналізу динаміки роздрібних цін на скраплений газ як моторне паливо та дослідження поведінки операторів в частині встановлення цін на

скраплений газ як моторне пальне виявлено, що протягом жовтня 2015 року роздрібні ціни на скраплений газ як моторне пальне на АГЗС Підприємства мали тенденцію до збільшення.

(інформація визначена Підприємством як інформація з обмеженим доступом)

Аналіз ситуації на ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом як моторним паливом в територіальних межах Онуфріївського району Кіровоградської області спростовує наявність об'єктивних причин для підвищення Підприємством роздрібних цін на скраплений газ як моторне пальне протягом жовтня 2015 року. Таке підвищення цін є необґрунтованим і було б неможливим в умовах значної конкуренції на вказаних ринках. Означене підтверджується наступним.

(інформація визначена Підприємством як інформація з обмеженим доступом)

Отже, використовуючи своє монопольне (домінуюче) становище і географічне розташування АГЗС та скориставшись нестабільною ситуацією на ринку скрапленого газу у осінній період, Підприємство економічно необґрунтовано підвищувало роздрібні ціни на скраплений газ як моторне пальне на АГЗС Підприємства в смт. Павлиш Онуфріївського району Кіровоградської області, що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

Таким чином, матеріалами справи доведено, що дії Підприємства щодо економічно необґрунтованого підвищення роздрібних цін на скраплений газ як моторне пальне на АГЗС в смт. Павлиш Онуфріївського району Кіровоградської області у період з 10.10.2015 року по 31.10.2015 року, є порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1 та пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом як моторним паливом в територіальних межах Онуфріївського району Кіровоградської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

На подання з попередніми висновками про результати розгляду справи №04-СДР/01-16 Підприємство надало заперечення, в яких зазначило наступне.

(інформація визначена Підприємством як інформація з обмеженим доступом)

Наведені зауваження спростовуються зібраними доказами, що свідчать про необґрунтованість встановлення Підприємством роздрібних цін на скраплений газ як моторне пальне на АГЗС в смт. Павлиш Онуфріївського району Кіровоградської області, які наведено як в поданні про попередні висновки, так і в рішенні.

(інформація визначена Підприємством як інформація з обмеженим доступом)

Дане пояснення враховано при винесенні рішення по справі.

На засіданні адміністративної колегії Відділення, яке відбулося 30.03.2017 року, представник Підприємства Мороз В.В., що діяв від імені Підприємства згідно довіреності №21 від 28.03.2017 року, визнав факт вчинення Підприємством порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Це зафіксовано в протоколі засідання адміністративної колегії Відділення.

Таким чином, матеріалами справи доведено, що дії Підприємства щодо економічно необґрунтованого підвищення роздрібних цін на скраплений газ як моторне пальне на АГЗС в смт. Павлиш Онуфріївського району Кіровоградської області у період з 10.10.2015 року по 31.10.2015 року, є порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1 та пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом як моторним паливом в територіальних межах Онуфріївського району Кіровоградської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

Відповідно до частини 2 статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», на суб'єктів

господарювання накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(інформація визначена Підприємством як інформація з обмеженим доступом)

При визначенні розміру штрафу враховане наступне:

- співпраця Підприємства з Відділенням під час розгляду справи №04-СДР/01-16, що сприяла з'ясуванню обставин справи (наявна інформація на вимоги Відділення надавалась вчасно в повному обсязі).

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3(2), 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 р. №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 р. за №291/5482, із змінами та доповненнями, пунктом 29 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.04.1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 року №169-р), із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, -

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати приватне підприємство «УКРПАЛЕТСИСТЕМ» (вул. Березюка, 15, с. Ушомир, Коростенський район, Житомирська обл., 11571, код ЄДРПОУ 32285225) таким, що за підсумками 2015 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку роздрібною торгівлі скрапленим газом як моторним паливом в територіальних межах Онуфріївського району Кіровоградської області з часткою понад 35 відсотків.
2. Визнати дії приватного підприємства «УКРПАЛЕТСИСТЕМ» (вул. Березюка, 15, с. Ушомир, Коростенський район, Житомирська обл., 11571, код ЄДРПОУ 32285225) щодо економічно необґрунтованого підвищення роздрібних цін на скраплений газ як моторне паливо на автогазозаправочній станції в смт. Павлиш Онуфріївського району Кіровоградської області у період з 10.10.2015 року по 31.10.2015 року, порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1 та пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку роздрібною торгівлі скрапленим газом як моторним паливом в територіальних межах Онуфріївського району Кіровоградської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, що призвело до ущемлення інтересів споживачів.
3. За порушення, вказане у пункті 2 цього рішення, накласти на приватне підприємство «УКРПАЛЕТСИСТЕМ» (вул. Березюка, 15, с. Ушомир, Коростенський район, Житомирська обл., 11571, код ЄДРПОУ 32285225) штраф у розмірі 25 867 (двадцять п'ять тисяч вісімсот шістьдесят сім) грн.

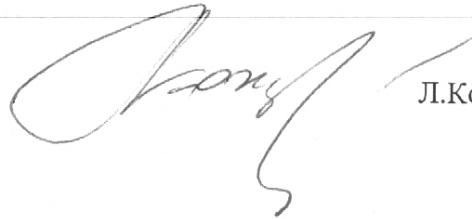
Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний

надіслати до територіального відділення Антимонопольному комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду Кіровоградської області у двомісячний строк з дня його одержання.

В.о. Голови Відділення -
голова адміністративної колегії

Л.Кондратенко